

Kim jest Jezus Chrystus, Syn Boży?

Wstęp

Wielu twierdzi, że Pan Jezus w swym przedludzkiem istnieniu został stworzony, jako początek Bożego dzieła stworzenia¹. Następnie za jego pośrednictwem zostało powołane do istnienia wszystko inne. W takim duchu tłumacze Biblii Nowego Świata oddają tekst z Listu do Kolosan 1,15-17:

*On jest obrazem niewidzialnego Boga, pierworodnym wszelkiego stworzenia; bo za jego pośrednictwem zostało stworzone wszystko **inne** w niebiosach i na ziemi, co widzialne i co niewidzialne — czy to trony, czy zwierzchnictwa, czy rządy, czy władze. Wszystko inne zostało stworzone poprzez niego i dla niego. On też jest przed wszystkim **innym** i za jego pośrednictwem wszystko **inne** zostało powołane do istnienia,*

Pogrubiałem trzy słowa, które tłumacze dodali do tekstu (!) ze względu na własne założenia teologiczne. Przeczytanie tego tekstu, bez tych trzech dodanych słów pokazuje, że wszystko zostało stworzone przez Bożego Syna. Logiczny wniosek z tego wynika, że ten, który **wszystko** stworzył nie może być zaliczony do stworzenia. On raczej powołał do istnienia „wszystko”, a sam nie może należeć do tego „wszystkiego” co zostało przez Niego stworzone.

Poniżej odniosę się nieco szerzej do twierdzenia, że Jezus Chrystus jest pierwszym Bożym stworzeniem, co wnioskuje się, obok Kol 1:15, także z Księgi Apokalipsy 3:14. Całość pracy podzieliłem na trzy części. W pierwszej części cytuję fragment książki: *Inny Jezus, inny Duch, inna ewangelia*, w której znajdzie się dobry komentarz do tego fragmentu Apokalipsy. W drugiej części przedstawiam sposób funkcjonowania terminu: *Alfa i Omega, Pierwszy i Ostatni, Początek i Koniec* występującego w Księdze Izajasza (w odniesieniu do Boga Jahwe) oraz w Księdze Objawienia w odniesieniu zarówno do Boga Ojca, jak i do Syna. Pozwoli to spojrzeć na termin „Początek” nie tyle w kategorii zaistnienia, ale raczej – powoływania do istnienia. Na koniec tej części zadaję kilka pytań dotyczących tożsamości Jezusa Chrystusa, Bożego Syna i Baranka zasiadającego na tronie. W części trzeciej natomiast pokażę kilka przykładów cytowania w NT tekstów ze ST odniesionych do Pana Jezusa, gdzie w ST były odniesione do Boga Jahwe. Mam nadzieję, że całość może pomóc każdemu, by ‘zgiąć kolano na imię Jezusa’ i wyznać za Tomaszem, że Jezus, to „Pan mój i Bóg mój” (Fil 2:9-11; Jana 20:28).

Część pierwsza

Objawienie 3:14: „A do anioła zboru w Laodycei napisz: To mówi Ten, który jest Amen, świadek wierny i prawdziwy, początek stworzenia Bożego” (BW).

Greckie słowo *arche* przetłumaczone tu jako „początek” znaczy „początek” i

¹ Są też ludzie, którzy zaprzeczają preegzystencji Pana Jezusa i początek naszego Pana widzą w narodzinach z Marii w Betlejem.

„zwierzchność”². Z tych powodów anglojęzyczny przekład Biblii *New International Version* oddał tę myśl jako „władca Bożego stworzenia” („the ruler of God’s creation”). Warto w tym miejscu odnotować, że tłumacz Przekładu Nowego Świata przetłumaczył słowo „arche” w Ewangelii według Łukasza 20:20 jako „zwierzchnictwo”, a liczbę mnogą tego wyrazu oddał w Liście do Tytusa 3:1 jako „rządy”.

My jednak opowiadamy się za znaczeniem „początek”, lecz rozumiemy je podobnie, jak Philip E. Hughes w swoim komentarzu do Księgi Objawienia:

„Ale jak mamy rozumieć określenie »początek stworzenia Bożego«? Trzeba tu stanowczo stwierdzić, że cały kontekst nie tylko Objawienia, ale całego Nowego Testamentu wyklucza możliwość, iż oznacza to, że Syn był pierwszym ze stworzeń Bożych, że Bóg rozpoczął stwarzanie od stworzenia swojego Syna. (...). Preegzystencja Syna stanowi nieodłączną część jego obecnej mocy i jego przyszłego przyjścia (Por. 1:4.8.17, itp). Termin »początek« to wyrażenie, którego nie możemy zatem traktować jako rzeczownika w formie biernej, oznaczającego pierwszą rzecz stworzoną przez Boga, lecz jako rzeczownik czynny, oznaczający aktywny czynnik w Bożym stworzeniu, oznaczający Tego, przez którego stworzony porządek został powołany do istnienia”.

„Św. Paweł mówi o Chrystusie nie tylko jako o »początku« (Kl 1:18), ale także jako »pierworodnym« stworzenia (Kl 1:15), w fragmencie, który wyraźnie ukazuje, że interesuje go temat absolutnej wyższości Chrystusa nad całym stworzeniem, a nie iż Chrystus jest pierwszym ze stworzeń. Istnienie Syna przed stworzeniem i jego aktywna rola w dziele stworzenia nie ulegają wątpliwości i nie podlegają dyskusji: »Ponieważ« - pisze Apostoł - »w nim zostało stworzone wszystko... wszystko przez niego i dla niego zostało stworzone. On też jest przed wszystkimi rzeczami i wszystko na nim jest ugruntowane... aby we wszystkim był pierwszy« (Kl 1:16-18). To, co jest prawdą o tym, który jest pierworodnym całego stworzenia, z równą siłą odnosi się do tego, który jest początkiem stworzenia Bożego. Św. Jan podał dokładnie taką samą treść, jak w zdaniu otwierającym jego ewangelię: »Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo... wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało« (Jn 1:1.3). Ponadto, a jest to jak najbardziej właściwe, przez tego, przez którego wszystko powstało, Bóg poєднаł wszystkich ze sobą »przez krew krzyża jego« (Kl 1:20; por. Ef 1:10). Fakt, że Syn jest początkiem wszystkich stworzonych rzeczy stanowi gwarancję i pewność niezmienności Bożego planu dla stworzenia”³.

Nie dziwi nas zatem fakt, że Barclay M. Newman Jr. w swoim słowniku podaje m.in., że *arche* znaczy „geneza, pierwsza przyczyna”⁴. Podobną definicję zawiera autorytatywny słownik Waltera Bauera, *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*.

² *Wielki Słownik grecko-polski Nowego Testamentu*, ks. Remigiusz Popowski, Vocatio, Warszawa, 1995, s. 75.

³ *Objawienie św. Jana. Komentarz*, Instytut Wydawniczy Agape, Warszawa, 1995, ss. 67, 68.

⁴ *A Concise Greek-English Dictionary of the New Testament*, United Bible Societies, 1971.

Harmonizuje to z myślami omówionymi w poprzednim podrozdziale, a mianowicie z faktem, że dzięki pośrednictwu Chrystusa zaczęły istnieć wszystkie stworzenia (por. 1 Koryntian 8:6). William Barclay opowiada się za tym, że w myśl Objawienia 3:14 Chrystus „rozpoczął [...] proces stworzenia, jak powiada Trench, był on »dynamicznym początkiem«. [...] W pierwotnych pismach chrześcijańskich czytamy, że szatan jest arche śmierci, to znaczy śmierć bierze w nim swój początek, Bóg zaś jest arche wszystkich rzeczy, to znaczy wszystko wywodzi się z Niego”⁵. Józef Flawiusz, historyk żydowski, w swym dziele „Przeciw Apionowi”, księga druga, wiersz 190, nazywa Boga m.in. początkiem (arche) wszechrzeczy, co oczywiście nie oznacza, że Stwórca zalicza się do stworzeń.

Wobec tego Jezus jest w tym sensie początkiem Bożego stworzenia, że je zapoczątkował, w Nim ono ma swój początek.

(Powyższe jest cytatem z Książki: *Inny Jezus, inny Duch inna ewangelia*)⁶

Część druga

Alfa i Omega, Początek i Koniec, Pierwszy i ostatni w Księdze Izajasza i Objawienia

W Księdze Izajasza termin: Pierwszy i Ostatni jest odniesiony do Boga Jahwe. W Księdze Objawienia używane są trzy synonimy:

1. Alfa i Omega
2. Pierwszy i Ostatni
3. Początek i Koniec.

Wszystkie trzy występują w Objawieniu 22:13 i są odniesione do Pana Jezusa: **Jam Alfa i Omega, Pierwszy i Ostatni, Początek i Koniec.**

Określenie „Początek” bynajmniej nie sugeruje, że Ojciec, czy Syn ma początek swojego istnienia, ale raczej, że są początkiem, przyczyną każdego istnienia. Bóg który jest Początkiem i Końcem rozpoczyna swój plan i kończy go zgodnie ze swym zamysłem. Dotyczy to całego stworzenia i Bożego planu względem niego.

Poniżej zestawiam teksty, w których występuje fraza: *Alfa i Omega* (i lub) *Początek i Koniec* (i lub) *Pierwszy i Ostatni*. Jestem przekonany, że przeanalizowanie tych tekstów z jednej strony pokaże we właściwym świetle sformułowanie „Początek stworzenia Bożego” odniesione do Jezusa, a z drugiej strony pozwoli utożsamić Jezusa – „Baranka” z Tym, któremu całe stworzenie oddaje boską cześć.

- **Izajasza 41:4** (PBT) Kto zdziałał to i uczynił ? Ten, co [z nicości] wywołuje od początku pokolenia. Ja, Jahwe, jestem pierwszy, z ostatnimi również Ja będę!”
- **Izajasza 44:6** (PBT) Tak mówi Jahwe, Król Izraela i Odkupiciel jego, Jahwe Zastępów: "Ja jestem pierwszy i Ja ostatni; i nie ma poza Mną boga!
- **Izajasza 48:12** (PBT) Słuchaj mnie, Jakubie, Izraelu, którego wezwałem: Ja sam, Ja jestem pierwszy i Ja również ostatni.

⁵ *Objawienie św. Jana*, tom I, Wydawnictwo „Słowo Prawdy”, Warszawa, 1981.

⁶ N. Hased, *Inny Jezus, inny Duch, inna ewangelia*, wyd. Koncept Designe, ss. 16-21

➤ **Objawienie 1:4-8 (PBD) - Ojciec**

4 Jan do siedmiu zborów, które są w Azji: Łaska wam i pokój od Tego, który jest, który był i który nadchodzi, oraz od siedmiu duchów, które są przed Jego tronem, 5 i od Jezusa Chrystusa, który jest świadkiem wiernym, pierworodnym z umarłych i władcą królów ziemi. Temu, który nas kocha, i który swoją krwią uwolnił nas od naszych grzechów, 6 i uczynił nas królestwem, kapłanami Boga, swojego Ojca - Jemu [niech będzie] chwała i moc na wieki wieków. Amen. 7 Oto nadchodzi wśród obłoków, i zobaczy Go każde oko, w tym ci, którzy Go przebili; i opłakiwać Go będą wszystkie plemiona ziemi. Tak! Amen. 8 **Ja jestem Alfa i Omega**, mówi Pan, Bóg, który jest, który był i który nadchodzi, Wszechmogący.

➤ **Objawienie 1:17-18 (PBT) - Syn**

17 Kiedym Go ujrzał, do stóp Jego upadłem jak martwy, a On położył na mnie prawą rękę, mówiąc: "Przestań się lękać! **Jam jest Pierwszy i Ostatni**, 18 i żyjący. Byłem umarły, a oto jestem żyjący na wieki wieków i mam klucze śmierci i Otchłani.

➤ **Objawienie 2:8 (PBT) - Syn**

Aniołowi Kościoła w Smyrnie napisz: To mówi **Pierwszy i Ostatni**, który był martwy, a ożył

➤ **Objawienie 21:6 (PBT) - Ojciec**

I rzekł mi: "Stało się. Jam Alfa i Omega, Początek i Koniec. Ja pragnęcemu dam darmo pić ze źródła wody życia.

➤ **Objawienie 22:12-16 (PBT) - Syn**

12 Oto przyjdę niebawem, a moja zapłata jest ze mną, by tak każdemu odpłacić, jaka jest jego praca. 13 **Jam Alfa i Omega, Pierwszy i Ostatni, Początek i Koniec**. 14 Błogosławieni, którzy płuczą swe szaty aby władza nad drzewem życia do nich należała i aby bramami wchodzili do Miasta. 15 Na zewnątrz są psy, guślarze, rozpustnicy, zabójcy, bałwochwalcy i każdy, kto kłamstwo kocha i nim żyje. 16 **Ja, Jezus, posłałem mojego anioła**, by wam zaświadczyć o tym, co dotyczy Kościołów. Jam jest Odrośl i Potomstwo Dawida, Gwiazda świecąca, poranna".

Po przeanalizowaniu powyższych tekstów pokazujących zastosowanie słów: *Alfa i Omega, Pierwszy i Ostatni, Początek i Koniec*, zasadne będzie zadanie pytań:

- Kim jest Jezus Chrystus, Boży Syn ukazany w Księdze Objawienia (szczególnie w wersecie 22:13 **Jam Alfa i Omega, Pierwszy i Ostatni, Początek i Koniec**)?
- Dlaczego zarówno Ojciec, jak i Syn są określani w ten sam sposób (*Alfa i Omega, Pierwszy i Ostatni, Początek i Koniec*)?

Niech pomocą w szukaniu odpowiedzi będą też poniższe teksty z zestawem stosownych pytań:

- **Jn 5:22, 23** Ojciec bowiem nie sędzi nikogo, lecz wszelki sąd przekazał Synowi, **aby wszyscy czcili Syna tak, jak czczą Ojca. Kto nie czci Syna, ten nie czci Ojca**, który Go posłał.
 - Czy należysz do tych, którzy 'czczą Syna, tak jak Ojca'?

- **Jn 20:28** Tomasz wyznał: **Pan mój i Bóg mój!**
 - Czy podobnie jak Tomasz mówisz do Jezusa „Pan mój i Bóg mój”?
- **Obj 5:13, 14** I słyszałem, jak wszelkie stworzenie w niebie, na ziemi, pod ziemią i na morzu - wszystko, co w nich jest, mówiło: **Temu, który siedzi na tronie, i Barankowi, uznanie i cześć, i chwała, i moc na wieki wieków.** A cztery stworzenia mówiły: Amen. Starsi zaś upadli i złożyli pokłon.
 - Czy jesteś w gronie ‘wszelkiego stworzenia, które Siedzącemu na tronie i Barankowi oddają Boską cześć’?
- **Obj 22:3,4** I nie będzie już nic godnego klątwy. **Będzie w nim tron Boga i Baranka, a Jego słudzy będą Mu służyć i będą oglądać Jego oblicze, a Jego imię będzie na ich czołach.**
 - Proszę zwrócić uwagę ile osób siedzi na tronie w powyższych słowach (22:3,4) z Księgi Objawienia? Dlaczego w kontekście Boga i Baranka, jest powiedziane „**Jego** [w liczbie pojedynczej] słudzy będą mu służyć”?
 - Kim zatem jest Baranek?
- **Kol 1:17** ..wszystko przez niego i dla niego zostało stworzone.
 - Kim jest Syn Boży, skoro wszystko zostało przez Niego stworzone? Stwórcą czy stworzeniem?
 - Co może oznaczać dla Ciebie stwierdzenie, że wszystko zostało stworzone dla Niego? Czy dostrzegasz fakt, że jako Jego stworzenie jesteś jego własnością?
 - Kim jest ten, który stworzył wszystko i jest właścicielem całego stworzenia?

Mam nadzieję, że powyższe rozważania ułatwiają znalezienie odpowiedzi na pytanie zadane w tytule artykułu: *Kim jest Jezus Chrystus, Boży Syn?*

Część trzecia

ἐγώ εἰμι – Ja Jestem

W greckim przekładzie Starego Testamentu Septuagincie (LXX) tekst z Księgi Wyjścia 3:14 oddano następująco:

14 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς μωϋσῆν **ἐγώ εἰμι** ὁ ὢν καὶ εἶπεν οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ ὁ ὢν ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς. W przekładzie na język polski brzmi to tak: Odpowiedział Bóg Mojżeszowi: "JESTEM, KTÓRY JESTEM". I dodał: "Tak powiesz synom Izraela: JESTEM posłał mnie do was". W dosłownym przekładzie fragment: **ἐγώ εἰμι** ὁ ὢν należało by przetłumaczyć: „Ja jestem Będący” lub Ja jestem Tym, który jest”.

Szczególnie proszę zwrócić uwagę, że w odniesieniu do Boga Jahwe hebrajskie *ehjeh asher ehjeh* przetłumaczono na **ἐγώ εἰμι** ὁ ὢν (ego eimi ho on). Ten termin (zwłaszcza jego pierwszy człon: **ἐγώ εἰμι**) w interesujący sposób pojawia się w odniesieniu do Pana Jezusa w NT. Sformułowanie to występuje najczęściej w znaczeniu pospolitym (z orzecznikiem) np. gdy Pan Jezus mówi: „Ja jestem dobrym pasterzem”, to **ἐγώ εἰμι** nie ma samo w sobie jakiejś specjalnej treści, wskazuje tylko na Jezusa, który jest dobrym pasterzem. Takich zastosowań jest najwięcej w Nowym Testamencie. Zdarzają się jednak przypadki, zwłaszcza w Ewangelii Jana, kiedy **ἐγώ εἰμι** zaczyna funkcjonować

samo w sobie, jako wyrażenie osoby Pana Jezusa (bez orzecznika). Zobaczmy to na kilku przykładach:

- Jn 8:28 Wówczas Jezus powiedział im: Gdy wywyższycie Syna Człowieczego, wtedy poznacie, że **Ja jestem (ἐγώ εἰμι)** i że nic sam z siebie nie czynię, lecz mówię tak, jak Mnie nauczył Ojciec.
- Jn 8:58 Wówczas Jezus odpowiedział: Ręczę i zapewniam was, zanim powstał Abraham, **Ja jestem (ἐγώ εἰμι)**.
- Jn 13:19 Mówię wam to teraz, zanim się to stanie, abyście, gdy się to stanie, uwierzyli, że to **Ja jestem (ἐγώ εἰμι)**.

Proszę zauważyć, że w Jana 13:19 „Ja jestem (ἐγώ εἰμι)” w powyższych tekstach samo w sobie wyraża osobę Pana Jezusa (nie ma orzecznika typu „Ja jestem dobrym pasterzem”). Cóż bowiem może znaczyć: „abyście uwierzyli, że to Ja jestem”? W co mają uwierzyć uczniowie? Nabiera to jednak głębszego sensu, gdy zestawimy to z ἐγώ εἰμι występującym w Księdze Wyjścia 3:14, gdzie odnosi się ono do Boga Jahwe. A może Jezus chce w ten sposób powiedzieć: ‘abyście uwierzyli, że Ja jestem’ tym Bogiem, który objawił się Mojżeszowi?

Dopełnieniem powyższego jest jeszcze zestawienie tekstów, które w ST dotyczyły Boga Jahwe, a w NT odnoszą się do Pana Jezusa. Sporo takich tekstów znajdziemy m. in. w pierwszym rozdziale Listu do Hebrajczyków:

- Psalm w Hebrajczyków 1
 - Psalm 2:7
 - Psalm 97:7
 - Psalm 45:6,7
 - **Psalm 102:25-27 – Hebr. 1:10-12**
 - Psalm 110:3

Dla niniejszych rozważań szczególnie interesujące będzie zobaczenie w jaki sposób autor Listu do Hebrajczyków zastosował Psalm 102:25-27:

Psalm 102:25-27 odniesiony do Jahwe	Hebrajczyków 1:10-12 odniesiony do Syna
25 Mówię: Boże mój, nie zabieraj mnie w połowie moich dni: Twoje lata trwają poprzez wszystkie pokolenia. 26 Ty nigdyś założyłeś ziemię i niebo jest dziełem rąk Twoich. 27 Przeminają one, Ty zaś pozostaniesz. I całe one jak szata się zestarzeją: Ty zmieniasz je jak odzienie i ulegają zmianie,	10 Oraz: Tyś, Panie, na początku osadził ziemię, dziełem też rąk Twoich są niebiosy. 11 One przeminają, ale Ty zostaniesz i wszystko jak szata się zestarzeje, 12 i jak płaszcz je zwinięsz, jak odzienie, i odmienia się. Ty zaś jesteś ten sam, a Twoje lata się nie skończą

Kim zatem jest Syn Boży w świetle odniesienia do Niego Psalmu 102:25-27? Czy powyższe nie koresponduje z odniesieniem „Ja jestem” z Księgi Wyjścia 3:14 do Pana Jezusa?

Kolejny przykład z Księgi Apokalipsy, gdzie odniesiono do Jezusa słowa z Księgi Jeremiasza, które dotyczyły Boga Jahwe:

Jeremiasza 17:10	Apokalipsa 2:23
Ja, Jahwe, badam serce i doświadczam nerki, bym mógł każdemu oddać stosownie do jego postępowania, według owoców jego uczynków.	(...) A wszystkie Kościoły poznają, że Ja jestem Ten, co przenika nerki i serca; i dam każdemu z was według waszych czynów.

Kim zatem jest Pan Jezus, skoro odniesiono do Niego słowa Księgi Jeremiasza, które mówią o Bogu Jahwe?

Kolejny fragment, który chciałbym przytoczyć pochodzi z Księgi Joela:

- Joela 2:32 [BT Joel 3:5] „Każdy jednak, który wezwie imienia Jahwe, będzie zbawiony, bo na górze Syjon będzie wybawienie, jak przepowiedział Jahwe, i wśród ocalałych będą ci, których wezwał Jahwe”.

Warto w kontekście powyższego tekstu przytoczyć dwa fragmenty Nowego Testamentu odniesione do imienia Pana Jezusa:

- Dz 4:12: „I nie ma w żadnym innym zbawienia, gdyż nie dano ludziom pod niebem żadnego innego imienia, w którym moglibyśmy być zbawieni”
- Rzymian 10:9-13: 9 „Jeżeli więc ustami swoimi wyznasz, że JEZUS JEST PANEM i w sercu swoim uwierzysz, że Bóg Go wskrzesił z martwych - osiągniesz zbawienie. Bo sercem przyjęta wiara prowadzi do usprawiedliwienia, a wyznawanie jej ustami - do zbawienia. 11 Wszak mówi Pismo: żaden, kto wierzy w Niego, nie będzie zawstydzony. Nie ma już różnicy między Żydem a Grekiem. Jeden jest bowiem Pan wszystkich. On to rozdziela swe bogactwa wszystkim, którzy Go wzywają. Albowiem każdy, kto wezwie imienia Pańskiego, będzie zbawiony”.

Kim zatem jest Pan Jezus, skoro to Jego imię spełnia w NT tą samą zbawczą funkcję, jaką w ST spełniało imię Jahwe?

Zakończenie

Powyższej starałem się odnieść do tekstu z Apokalipsy 3:14, w którym Pan Jezus jest określony jako „Początek stworzenia Bożego”. On jest „Początkiem” w sensie przyczyny całego stworzenia. Ponieważ zagadnienie jest wielowątkowe starałem się z kilku perspektyw pokazać, że słowo Boże jednoznacznie objawia Boskość Pana Jezusa i ukazuje Go jako Stwórcę i Zbawiciela, a nie jako stworzenie. Jeżeli taki pogląd nie miałby być słuszny to wezwanie całego stworzenia do oddania mu Boskiej czci byłoby w istocie wezwaniem do bałwochwalstwa, które ap. Paweł definiuje, jako oddawanie boskiej czci stworzeniu, zamiast Stwórcy (zob. np. Apo. 5:13,14 oraz Rzymian 1:25). Oczywiście to, co zostało powyżej naszkicowane jest jedynie skromnym wycinkiem większej całości, która jednoznacznie ukazuje jako objawionego w ciele Boga w duchu Listu do Kolosan 2:9:

PBG	PBP	PBT	PBW	świata, PBWP
9 Gdyż w nim mieszka wszystka zupełność bóstwa cielesnie.	9 W Nim bowiem, w Jego ciele mieszka cała Pełnia Bóstwa.	9 W Nim bowiem mieszka cała Pełnia: Bóstwo, na sposób ciała,	9 Gdyż w nim mieszka cielesnie cała pełnia boskości	9 W Chrystusie przebywa na sposób cielesny Bóg w całej Pełni,

Jestem przekonany, że uczniowie Pana Jezusa muszą się znaleźć w gronie tych, którzy oddają „Zasiadającemu na tronie i Barankowi błogosławieństwo i cześć, i chwałę, i moc, na wieki wieków” oraz wołają do Pana Jezusa „Pan mój i Bóg mój” (Ap 5:13; Jana 20:28).

Krzysztof Gołębiowski